

Jeg frygter ellers for, at den hele Sag til stor Beslagelse, derom er jeg overbevist, for den fremadstræbende Esbjerg Kommune og til Stade for den, meget let vil forsumpe i Forhandlinger om i øvrigt ret uvedkommende Ting, naar man i det hele taget giver Sagen et videre Omfang end absolut nødvendigt.

Bojfen: Det Spørgsmaal, om man skal indskrænke Lovforslaget til Esbjerg eller medtage Handelspladserne, skal jeg ikke indlade mig paa, der kan vel siges noget for begge Dele. Kunde vi faa Handelspladserne med, var det i og for sig vel ret godt, men der er noget, jeg særlig vilde fremdrage for Esbjergs Vedkommende, og det er, at denne By er opstaaet som Følge af et Statsanlæg, som Følge af Havnen, der jo er anlagt paa Statens Beføstning, og havde vi ikke haft denne Havn, var der formentlig slet intet Esbjerg blevet. Naar Esbjergs kommunale Forhold skulle ordnes, mener jeg derfor, at der maa tages særligt Hensyn til, at ikke noget af de Goder, som hele det danske Landbrug har Gavn af i Esbjerg, skal lide derunder, og derved sigter jeg til det, som det ærede Medlem fra Odense (Koch) nu omtalte. Tanken er, at de kommunale Forhold i Esbjerg skulle ordnes paa lignende Maade som i de andre Købstæder, men i de andre Købstæder habes der en ret stor Myndighed til f. Eks. at holde Markedet lukket i visse Henseender. Jeg har nylig faaet en Meddelelse, som jeg maa anse for at være paalidelig, at da de fynske Landmænd henvendte sig til Odense Kommune om at faa Ret til at anlægge et Eksportslagteri for Kvæg, blev det nægtet. Naar Odense Kommune kan nægte det, og Esbjerg Kommune nu faar en lignende Ordning, altsaa en lignende Myndighed, frygter jeg for, at der kunde opstaa en Kollision der. Vort Landbrugs Interesser ere i allerhøjeste Grad knyttede til Esbjerg, mulig skulle vi i en nær Fremtid anlægge store Eksportslagterier derude, og da vilde det være uheldigt, om visse Sundhedsforanstaltninger, som kunde træffes af den lille Kommune, kunde lægge os Hindringer i Vejen for Foretagender, som Landbruget i saa høj Grad er interesseret i. Jeg henstiller dette, fordi jeg mener, at Esbjerg ligesom tilhører os alle, vi maa sikre os, at de Goder, som Havnen kan bringe, virkelig ogsaa kunne opnaas.

Der er et Punkt endnu, som jeg vil berøre, og det er Slutningen af Lovforslagets § 36. Hele dette Lovforslag er jo egentlig, jeg havde nær sagt, et Aftryk af Loven om Købstædernes kommunale Forfatning af 1868.

Man har altsaa ligesom iflædt Esbjerg og Handelspladserne købstadsmæssige Klæder. Men efter at det helt igennem er slet, staar der i den første Linie af § 36: „Med Hensyn til Valgene til Landstinget, anses Esbjerg fremdeles som Sognekommune.“ Det er, synes mig, noget ejendommeligt, at efter at vi have givet Esbjerg Købstadklæder paa, præsentere vi den alligevel som Landmand — Sognekommune eller Landkommune kommer jo ud paa et. Og det vil have en temmelig stor Betydning. Esbjerg faar altsaa ikke Lov til at faa mere end een Valgmand til Landstinget. Denne store Kommune, som vel har en 13,000 Mennesker, skal indskrænkes til at vælge een Valgmand, det er vist Uret mod Esbjerg. Jeg antager, at efter sit Folketal maatte Esbjerg, naar den var Købstad, kunne faa en halv Snes Valgmænd — jeg kan ikke opgive dette saa nøje, men det er vist omtrent rigtigt — men paa denne Maade vil den kun faa een. Saa er der en anden Mærkelighed; naar Esbjerg staar som Sognekommune eller Landkommune, og vi tænke os, at vi faa en Formue- og Indtægtsstat, saa kunne adskillige Folk der komme op som højtbestattede; det bliver maaste et meget stort Antal næringsdrivende Borgere i Esbjerg, der kunne rykke op over Grænsen for at blive højtbestattede, og Forholdet i 11te Landingskreds vil derved blive betydelig forrykket. For Djeblicket er 11te Kreds den Kreds, hvor Grænsen for de højtbestattede er lavest, den er helt nede paa 7—8 Tdr. Harkorn, men navnlig Handelsstanden i Esbjerg gaar jo, som man siger, frem med Stormskridt, saa det var ikke utænkligt, at Halvparten af de højtbestattede Borgere i denne Kreds — der er i alt 88 — kunde blive Handelsmænd i Esbjerg, og det mener jeg vilde være at forrykke Forholdet mellem Land og By. — Nu kan jeg nok forstaa, at den højtærede Minister har ment, at en Forandring her skulde være stridende med Grundlovens § 37: „For samtlige Købstæder, hvortil henregnes Frederiksborg, Frederiksværk, Marstal, Silkeborg, Løgstor og Nørresundby, vælges halvt saa mange Valgmænd o. s. v. . . .“; den Omstændighed, at Esbjerg ikke er nævnt der, har gjort, at Ministeren ikke har turdet vove at tage Esbjerg med. Men det forekommer mig dog, at Grunden, hvorfor den ikke staar der, er klar nok, thi da Grundloven blev forfattet i 1866, var Esbjerg slet ikke til, og derfor kunde den ikke staa paa den Plads. Men hvad skulde der saa være i Vejen for at skrive her i § 36: Med Hensyn til Valgene til Landstinget anses Esbjerg som Købstad? Saa kommer man slet ikke i